

Садржај:

Увод	3
Тутела	4
Туторство над малољетницима	4
Туторство над женама	7
Закључак	11

Пословна способност је могућност закључивања правних послова. Док у погледу правне способности, због робовласничког карактера друштва, постоји велика разлика између римског и савремених права, у погледу пословне способности та разлика је далеко мања. Једина важна разлика је у томе што су Римљани извјесно вријеме жену сматрали ограничено пословно способном, док већина савремених права, бар формално-правно, изједначава жену са мушкарцем. У Риму нису били уопште, или су били ограничено пословно способни: малољетници, жене, душевно обољели, расипници, лица са тјелесним недостацима.

Постоји још једна разлика. Данашње право за све ове категорије предвиђа једну установу (туторство или старатељство), док у римском постоје двије: *tutela* (туторство) и *cura* (старатељство). Постојање два назива за оно што је данас један појам може се објаснити тиме што је туторство у Риму било више у интересу насљедника него самог штићеника, а старатељство у интересу самог штићеника. Али, ова разлика је временом ублажена, те су се двије институције приближиле. Постоји још једна разлика: под туторством се налазе лица која никада нису била пословно способна, а под старатељством и она која су некада имала ту способност, али су је изгубила.

Тутор и старалац се постављају лицу које има правну способност а нема пословну способност, у цјелини или дјелимично.

Историјски преглед развоја установе туторства над малољетницима указује да је туторство први пут правно регулисано тек у римском праву, доношењем Закона XII Таблица¹. Према овом закону бригу о дјетету које је остало без задовољавајућег родитељског старања преузимао је тутор, док је бригу о лицима која су била лишена пословне способности или им је она из различитих разлога била ограничена, вршио старатељ (куратор). Значајно са историјског аспекта, било је и увођење посебне врсте старатељства над малољетницима – *cura minorum*. Ова врста старатељства у првим вијековима постанка, разликовала се од *tutela impuberum*, али са доношењем *Lex Plaetoriae* све више долази до приближавања ове двије установе, тако да у доба Јустинијана једва да се могла повући јасна разлика између њих.

Tutela

Туторство над малољетницима

Туторство постоји над малољетницима и женама.

Пунољетство жена стиче са 12, а мушкарац са 14 година. Римљани су учили да женска дјеца раније сазријевају него мушка, али су, са друге стране, мислили да жена никада не постаје потпуно пословно способна, чак и када је пунољетна. Малољетници се дијеле на млађе од седам година (*infantes*), и оне од седам до дванаест, односно четрнаест година (*impuberes*). *Infantes* (дјеца) не могу закључивати било какве послове, оно су потпуно пословно неспособни. Старији малољетници имају ограничену пословну способност, они могу склапати послове који повећавају њихову имовину, а за оне који погоршавају имовински положај потребно је одобрење тутора (*auctoritas*). Ово одобрење даје се у тренутку склапања посла, и то у свечаној форми. Израз „повећање имовине“ не треба дословно схватити. Прихватање поклона, пријем наслеђа су несумњиво такви послови. Али, исто тако, и исплата дуга је посао којим се повећава имовина, што је и теоретски и практично оправдано. Неисплаћен дуг може да изазове парницу и судске трошкове, довести до

дуговања камате. И овдје, као код писања писма, или одласка зубару, бажи правило: ако се лак посао жели отежати, треба га само одложити.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com